

Obsah

I.

ÚVOD

I-1.	Od roku 1888	9
I-2.	Čím kratší, tím více starostí	12
I-3.	Každé pásmo chce svoje	14

II.

ŠÍŘENÍ VKV

A. Základy

II-1.	Úvod do kapitoly	19
II-2.	Vlastnosti přenosu	19
II-3.	Opakování o elektromagnetické vlně	20
II-4.	Fyzikální základy šíření	22

B. Pevné překážky

II-5.	Interference – Fresnelovy zóny	25
II-6.	Odraz vln – Fresnelovy zóny	27
II-7.	Překážky pro šíření VKV	31

C. Vliv atmosféry

II-8.	Troposférické šíření – Lom	35
II-9.	Měníme si velikost Země	36
II-10.	Jak se VKV lámou v atmosféře	37
II-11.	Vznik vlnovodového kanálu	39
II-12.	Rozptyl v troposféře	41
II-13.	Rozptyl v ionosféře	42

D. Zvláštní způsoby šíření

II-14. Odraz VKV od polární záře	44
II-15. Odraz od stop meteoritů	46
II-16. Spojení Země-Měsíc-Země	51
II-17. Závěr	54

III.

ZÁKLADNÍ HLEDISKA

III-1. Starosti se šumem	61
III-2. Co je to kT_0	62
III-3. Šum elektronky	65
III-4. Elektronky pro VKV	67
III-5. Konstrukční hlediska	68
III-6. Filtry pomocných obvodů	71
III-7. Součástky pro VKV	73
III-8. Jak se projevují odpory	74
III-9. Vlastnosti kondenzátorů při VKV	76
III-10. Ladicí kondenzátory	78
III-11. Skin-efekt	83
III-12. Vř tlumivky pro VKV	85
III-13. Cívky pro VKV	87
III-14. Výpočet samoindukčnosti malých cívek	88
III-15. Proměnné L	93
III-16. Vedení ve funkci laděného obvodu	94

IV.

AMATÉRSKÉ VYSÍLAČE PRO VKV

A. Základní technika

IV-1. Nepřátelství s televizí	107
IV-2. Pevné oscilátory	109
IV-3. Laděné oscilátory	112
IV-4. Clapp-Franklin-Vackář	113
IV-5. Směšovací budiče	116
IV-6. Princip směšování	120

B. Praktické příklady vysílačů pro 144 MHz

IV-7. Malý vysílač pro 145 MHz	121

IV-8.	Vysílač se dvěma 6CC31	123
IV-9.	Jednoduchý výkonný vysílač s $\Gamma Y32$	125
IV-10.	Malý vysílač v moderní koncepci	127
IV-11.	20 W s $\Gamma Y32$	129
IV-12.	20 W s malou elektronikou	130
IV-13.	40 W s jednou 6L50	131
IV-14.	75wattový vysílač	133
IV-15.	125wattový vysílač	135
IV-16.	Jeden kilowatt pro 144 MHz	137

C. Praktické příklady pro jiná amatérská pásma

IV-17.	Vysílače pro 432 MHz – úvod	140
IV-18.	Přístavek pro 432 MHz	140
IV-19.	Malý, krystalem řízený vysílač pro 432 MHz	142
IV-20.	Sólo-oscilátory v koaxiálním provedení	144
IV-21.	Sólo-oscilátor s tyčovými obvody	146

D. Vysílače pro vyšší pásma

IV-22.	Pásmo 1215 MHz a výše	150
IV-23.	Malý vysílač s el. 5794	150
IV-24.	Aplikace pro 2300 MHz	153
IV-25.	Výkonné oscilátory pro decimetrové vlny	155
IV-26.	Vícestuňové vysílače pro decimetrové vlny	161

V.

AMATÉRSKÉ PŘIJÍMAČE PRO VKV

A. Základní technika

V-1.	Vf zesilovače	167
V-2.	Směšování	171
V-3.	Mezifrekvenční díl	173
V-4.	Poznámky ke koncepci VKV přijímačů	175

B. Praktické příklady přijímačů pro 145 MHz

V-5.	Konvertor s jedinou 6CC31	176
V-6.	Konvertor k rozhlasovému přijímači	178
V-7.	Jednoduché moderní provedení konvertoru	180
V-8.	Samostatný oscilátor pro konvertory	182
V-9.	Oblíbená kaskoda	184
V-10.	„Zázračné“ elektronky	186
V-11.	Konvertor s uzemněnými mřížkami	188

V-12.	Několik příkladů zapojení souměrných konvertorů	191
V-13.	Úplný přijímač pro 145 MHz	191
<i>C. Přijímače pro 432 MHz</i>		
V-14.	Příjem na 432 MHz a šířka pásma	194
V-15.	Konvertor s uzemněnými mřížkami pro 432 MHz	195
V-16.	Koaxiální předzesilovač s PC86	196
<i>D. Přijímače pro decimetrová pásma</i>		
V-17.	Přijímač (vysílač) pro 1250 MHz	199
V-18.	Směšovač pro 1296 MHz	200
V-19.	Konvertor pro 1296 MHz bez speciálních elektronek	202
<i>E. Parametrické zesilovače</i>		
V-20.	Co jsou parametrické zesilovače	205
V-21.	Parametrický zesilovač pro 144 MHz	207
V-22.	Parametrický zesilovač pro 432 MHz	209

VI.

ANTÉNY PRO VKV

<i>A. Základní anténní technika</i>		
VI-1.	Úvod	214
VI-2.	Směrovost a zisk antény	213
VI-3.	Účinná plocha antény	217
VI-4.	Činitel zpětného vyzařování	219
VI-5.	Půlvlnný dipól	219
VI-6.	Reflektor a direktory	224
VI-7.	Víceprvkové anténní soustavy	227
VI-8.	Porovnání anténních soustav	230
VI-9.	Vyzařovací odpor složených antén	232
VI-10.	Zvláštní druhy reflektorů	235
<i>B. Praktické provedení antén</i>		
VI-11.	Stavba antén	240
VI-12.	Otáčení antény	245
VI-13.	Provedení vlastních anténních soustav	248
VI-14.	Anténa pro začátečníky	251
VI-15.	Dlouhé „Yagi“	253
VI-16.	Anténa středního typu	256
VI-17.	Vicenásobné antény	257

VI-18. Skupinové soufázové antény	260
VI-19. Anténa Chireix-Mesny	262
VI-20. Úhlový reflektor	263
VI-21. Šroubovicová anténa	266
VI-22. Širokopásmové antény	267
VI-23. Parabolické reflektory	269
VI-24. Poznámka k volbě antény	272
VI-25. Napájecí vedení	272
VI-26. Symetrizace a transformace	277
VI-27. Elevátory	279

VII.

MĚŘICÍ A KONTROLNÍ POMŮCKY

A. Modulace a její účinnost

VII-1. Modulace je problém účinnosti vysílače	285
VII-2. Kontrola modulace	286
VII-3. Jaký vliv má kmitočtový průběh	288
VII-4. Omezovač amplitudy	290
VII-5. Ekonomie postranních pásem	293
VII-6. Klíčování	294

B. Měřicí pomůcky pro VKV

VII-7. Šumový generátor	297
VII-8. Měření šumovým generátorem	298
VII-9. Měření výkonu vysílače	299
VII-10. Měřič rezonancí pro vyšší pásma	300
VII-11. Vlnoměry pro decimetrové vlny	301
VII-12. Měření směrovosti antén	303
VII-13. Měření poměru stojatých vln a impedance antény	304
<i>Prameny</i>	309